

Vejledning til vedtægtsudkast

1. Baggrund og forudsætninger

Vedtægtsudkastet er udfærdiget med det sigte at realisere modellen for den fremtidige organisering af opgaveløsningen i Danskernes Digitale Bibliotek (DDB) i overensstemmelse med de retlige rammer. Modellen er anbefalet af den arbejdsgruppe, som DDB's styregruppe nedsatte medio marts 2019. Vedtægtsudkastet er udfærdiget i samarbejde mellem Københavns Biblioteker, DDB og en vedtægtsgruppe bestående af bibliotekschefer fra Stevns, Kolding, Aalborg, Gladsaxe og Helsingør. Der er desuden indhentet advokatbistand med henblik på at sikre, at vedtægterne stemmer overens med de retsregler, der finder anvendelse for foreningens virksomhed, og at der er taget stilling til de relevante foreningsretlige krav til foreningens vedtægter. Der er desuden indhentet revisorbistand til nærmere afklaring af foreningens momsmæssige og skattemæssige forhold.

Vedtægtsudkastet er navnlig udarbejdet for at opfylde følgende grundlæggende præmisser for modellen:

- Dannelse af en forening af folkebiblioteker, der tilvejebringer grundlag for, at foreningen kan modtage de i DDB ansatte medarbejdere ved virksomhedsoverdragelse senest 1. juli 2020, kan overtage DDB's rettigheder og forpligtelser ifølge aftaler med kommuner, leverandører m.fl. og kan overtage eReolens aktiviteter ved fusion, overdragelse eller lignende inden udgangen af 2020.
- Alle biblioteker kan tilslutte sig foreningen, og at også de mindre biblioteker får indflydelse på foreningens virksomhed.
- De økonomiske forpligtelser for de enkelte kommuner i foreningens regi fastholdes på samme niveau som hidtil.

Juridisk teknisk har det derfor været formålet med vedtægtsudkastet at organisere et forpligtende samarbejde mellem folkebibliotekerne i en forening, der som selvstændig juridisk person i overensstemmelse med de retlige rammer samler og konsoliderer folkebibliotekernes borgerrettede digitale biblioteksløsninger.

Der har været flere udfordringer forbundet med udformningen af udkastet til foreningens vedtægter. Først og fremmest den generelle udfordring, at foreningsdannelsen har skullet vurderes ud fra mange forskellige retsregler, som regulerer eller sætter rammer for foreningens virksomhed (fx aftaleret, bibliotekslovgivning, foreningsret, kommunalfuldmagt, moms- og skattelovgivning og udbudsret). Der ses ikke at være tilsvarende fortilfælde, hvor alle kommuner i foreningsregi har samarbejdet om at stille services og infrastruktur til rådighed for kommunernes borgere.

Der har endvidere bestået den særlige udfordring, at det ikke inden for den givne tidsramme har været muligt at udfærdige nye tilslutningsaftaler for foreningens levering af it-ydelser og services til kommunernes folkebiblioteker svarende til de nuværende tilslutningsaftaler vedrørende DDB-samarbejdet. Udfordringen er blevet håndteret sådan, at de nuværende tilslutningsaftaler mellem DDB og de enkelte kommuner overdrages til foreningen med kommunens samtykke af DDB's ejere umiddelbart efter foreningens dannelse. Den enkelte kommune kan derfor umiddelbart melde sig ind i foreningen uden at påtage sig nye økonomiske forpligtelser. Når der inden udløbet af 2020 udfærdiges nye tilslutningsaftaler, kan den enkelte kommune endeligt tage stilling til, hvorvidt kommunen ønsker at tilslutte sig foreningssamarbejdet og fortsætte medlemskabet af foreningen.

Med nogle af vedtægtsudkastets bestemmelser er det tilsigtet at fastslå, at foreningen udøver sin virksomhed i overensstemmelse med gældende retsregler, hvorfor de derfor må betragtes som "obligatoriske", idet de ikke eller kun vanskeligt kan ændres, uden at konsekvenserne heraf skal vurderes på ny. Fx følger det af praksis for tilsynet med kommunerne, at en kommune kun kan være medlem af en forening, der udelukkende udøver virksomhed, som kommunen selv lovligt må udføre. Det følger derfor af vedtægtsudkastets bestemmelser, at foreningen driver sin virksomhed inden for bibliotekslovens rammer.

Et andet eksempel på samme problemstilling er, at det er en grundlæggende forudsætning for foreningen, at forenings-samarbejdet ikke udgør et kommunalt fællesskab omfattet af § 60 i den kommunale styrelseslov. Derfor er det i vedtægtsudkastets bestemmelser eksplicit anført, at foreningens vedtægter ikke medfører indskrænkninger i de enkelte medlemmers (kommuners) beføjelser ifølge biblioteksloven, kommunalfuldmagtsreglerne m.fl. Det kan hertil bemærkes, at etablering af foreningen som et kommunalt fællesskab efter § 60 i kommunestyrelsesloven måske ville kunne være en fordel for forenings-samarbejdet. Denne løsning har man imidlertid ikke fundet hensigtsmæssig på nuværende tidspunkt. Da etablering af foreningen som et kommunalt fællesskab indebærer, at de enkelte kommuner afgiver lovmæssige kompetence til foreningen, og at Ankestyrelsen som hovedregel skal godkende foreningens vedtægter, ville det have krævet en i forhold til tidsplanen mere omfattende og langvarig proces for foreningsdannelsen. Det er imidlertid ikke udelukket, at foreningen engang i fremtiden kan etablere sig som et kommunalt fællesskab, hvis det måtte være mere fordelagtigt for forenings-samarbejdet, og kommunerne ønsker det.

2. Om denne vejledning

Det er hensigten med denne vejledning fuldt ud at oplyse om, hvorfor foreningens vedtægter er formuleret, som de er, sådan at foreningens kommende medlemmer inden den stiftende generalforsamling får indgående indsigt i rammerne for foreningens fremtidige virksomhed, og diverse tvivlsspørgsmål nemmere kan afklares. Det er i sagens natur ikke alle mellemregninger, der kommer med, når der skal foreslås vedtægter for en kommunal forening, hvis virksomhed skal vurderes i forhold til mange forskellige retsregler. Det har desuden tvunget af omstændighederne vedrørende COVID-19-pandemien været nødvendigt i vedtægterne at indføre foranstaltninger (valg af midlertidig bestyrelse og afholdelse af fuldt ud digital stiftende generalforsamling), der givet har gjort vedtægterne mindre overskuelige, end de normalt ville have været.

Denne vejledning er ikke bindende. Herved menes mere præcist for det første, at der på den stiftende generalforsamling selvfølgelig kan stilles andre eller supplerende forslag til foreningens vedtægter, og for det andet at denne vejledning ikke bindende kan fastslå, hvordan vedtægterne skal fortolkes, fx i en (nok så teoretisk) tvist mellem foreningen og et foreningsmedlem. Foreningens vedtægter vil i fremtiden løbende uafhængigt af denne vejledning skulle fortolkes af foreningens ledende organer, af medlemmerne og også af tredjeparter.

Vejledningen har således kun oplysende karakter, idet den giver information om intentionerne bag vedtægtsudkastets bestemmelser.

3. De enkelte vedtægtsbestemmelser

3.1 Foreningens navn og hjemsted (§ 1)

Der er ikke taget stilling til foreningens navn. Der indkaldes forslag til navnet, og beslutningen herom træffes på den stiftende generalforsamling.

Det er foreslået, at foreningen får domicil i Københavns Kommune. Dette skyldes hensynet til at fastholde medarbejderkompetencerne i DDB-sekretariatet og er endvidere begrundet i hensynet til det praktiske samarbejde med leverandører og andre parter om levering af drift og udvikling af it-infrastruktur samt indhold, ligesom det er begrundet i hensynet til samarbejdet med væsentlige aktører på biblioteksområdet, fx Slots- og Kulturstyrelsen.

3.2 Foreningens formål (§ 2)

I § 2.1 beskrives foreningens formål ved foreningens primære virksomhed at levere digitale services, tilbud og materialer til folkebiblioteker og borgere. Beskrivelsen dækker både det nuværende DDB's og foreningens fremtidige virksomhed, idet det er hensigten, at foreningen på kortere sigt skal varetage eReolens aktiviteter og på længere sigt også folkebibliotekernes andre digitale tjenester. Ved at nævne "borgere" på linje med "folkebiblioteker" markeres det, at foreningen i sin virksomhed har fokus på kommunernes borgere og ofte stiller services og tilbud til rådighed direkte for borgerne.

I § 2.2 er foreningens formål nærmere afgrænset. Det anføres, at foreningen driver public servicevirksomhed ved at arbejde for at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet. Der sigtes herved eksplicit til folkebibliotekernes formål i henhold til biblioteksloven og forudsætningsvist til de kriterier om kvalitet, alsidighed og aktualitet, hvorved folkebibliotekerne med services, tilbud og materialer opfylder deres formål. Foreningens formål er bredt afgrænset, men alle de beskrevne aktiviteter kan udøves i henhold til biblioteksloven og dens forarbejder, navnlig UBIS-betænkningen om det udvidede (digitale) biblioteksbegreb.

Bestemmelserne i § 2.3 og § 2.4 angår strengt taget ikke foreningens formålsangivelse forstået som formålet med foreningens aktiviteter og behøver ikke at være vedtægtsbestemmelser. De kunne alternativt optages som målsætninger i bestyrelsens strategi for foreningen. Bestemmelserne udtrykker imidlertid som bindende hensigtserklæringer, hvad der for folkebibliotekerne er formålet med at danne foreningen for at samarbejde om digital udvikling af tilbud og services, og hvordan det er hensigten, at folkebibliotekerne samarbejder i foreningen.

I § 2.5 fastslås det, at foreningen kun må udføre opgaver, som det er lovligt for kommuner at udføre, og der nævnes eksplicit opgaver omfattet af lov om biblioteksvirksomhed (biblioteksloven). Ifølge praksis om tilsynet med kommunerne, må en kommune kun være medlem af en forening, der udelukkende udøver virksomhed, som kommunen selv lovligt må udføre i henhold til lovgivningen eller kommunalfuldmagtsreglerne. Det er i § 2.5 og i de øvrige formålsbestemmelser i § 2 fremhævet, at foreningen udøver sin virksomhed inden for de kommunalretlige rammer og især inden for bibliotekslovens rammer.

3.3 Medlemsforhold og kompetence (§ 3)

I § 3.1 er opregnet, hvem der kan optages som medlemmer af foreningen. Det kan kommunerne ved deres folkebiblioteksvæsener og endvidere Grønlands Landsbibliotek i Grønland og Torshavn Kommunes Bibliotek på Færøerne samt Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. Bibliotekerne i rigsfælleskabet i Grønland og på Færøerne samt Centralbiblioteket Sydslesvig samarbejder i dag med udlånssamarbejdet eReolen og er omfattet af udlånsaftaler med forlagene. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt, at disse biblioteker også kan optages som medlemmer af foreningen. Bibliotekerne vil hver især få status som kommuner i foreningen fx med hensyn til tilslutningsaftaler om betaling til foreningen for services, materialer mv. og valg til bestyrelsen.

Ifølge § 3.2 er det en betingelse for medlemskab af foreningen, at medlemmet (kommunen) har en tilslutningsaftale med foreningen. På nuværende tidspunkt har alle landets kommuner en tilslutningsaftale om DDB-samarbejdet. Efter foreningens dannelse på den stiftende generalforsamling vil tilslutningsaftalerne af DDB's ejere blive overdraget til foreningen, hvortil den enkelte kommune skal give samtykke. Herefter vil kommunen opfylde betingelsen for medlemskab om at have en tilslutningsaftale med foreningen. Når der senere inden udgangen af 2020 udfærdiges nye tilslutningsaftaler, kan kommunen tage endeligt stilling til, hvorvidt kommunen vil tilslutte sig foreningssamarbejdet om levering af digitale services og materialer mod betaling og fortsætte medlemskabet af foreningen. Det bemærkes, at det er hensigten, at de økonomiske forpligtelser for kommunerne fastholdes på samme niveau som i dag.

Med hensyn til indmeldelse i foreningen, jf. § 3.3, sker det i forbindelse foreningsdannelsen ved mail til den anførte e-mailadresse.

I § 3.4 er det fastslået, at den enkelte kommune ikke afgiver lovmæssig kompetence til foreningen, og at foreningssamarbejdet således ikke udgør et kommunalt fællesskab efter § 60 i lov om kommunernes styrelse.

I § 3.5 er det anført, at foreningen har status som en i forhold til medlemmerne selvstændig juridisk person. Foreningen hæfter udelukkende selv for de aftaler, som foreningen indgår, og indtræder kun selv i de rettigheder og forpligtelser, der følger af overdragelse af medarbejdere, aktiver mv. vedrørende DDB.

3.4 Generalforsamlingen (§ 4)

§ 4 om generalforsamlingen indeholder de sædvanlige vedtægtsbestemmelser for foreninger om generalforsamlingen som den øverste myndighed (§ 4.1), om afholdelse af ordinær og ekstraordinær generalforsamling (hhv. § 4.2 og 4.5), om normaldagsordenen for den ordinære generalforsamling (§ 4.3), om fremsættelse af forslag til behandling, deltagelse og afstemning på generalforsamlingen (hhv. § 4.4, § 4.6 og § 4.7- 4.8).

Det bemærkes, at når der ifølge § 4.7 ikke kan stemmes ved fuldmagt, sigtes der til, at et medlem (en kommune) ikke også kan stemme for et andet medlem (en anden kommune) ved fuldmagt. Bestemmelsen er nærmere begrundet i, at foreningen baseres på et aktivt samarbejde, og at foreningen herved ikke skal tage stilling til, hvorvidt der er dækning i fuldmagten for, at et medlem repræsenterer et andet medlem.

Det bemærkes endvidere, at hovedreglen for afstemning på generalforsamlingen ifølge § 4.7 er håndsoprækning, sådan som det normalt foregår i foreninger. Dog følger det af vedtægternes § 7.10 og § 9.5, at hhv. valg til bestyrelsen og til fagudvalg gennemføres ved skriftlig, hemmelig afstemning.

På den stiftende generalforsamling, der afvikles fuldt ud digitalt, vil valg til bestyrelsen blive gennemført ved hemmelig afstemning.

3.5 Digital generalforsamling (§ 5)

Da foreningens virksomhed består i digital udvikling af it-infrastruktur og services, og medlemskredsen er alle landets kommuner samt rigsfællesskabet og Centralbiblioteket Sydslesvig er det naturligt, at foreningen kan afvikle sine generalforsamlinger digitalt.

I § 5 er der derfor optaget bestemmelser om afholdelse af digital generalforsamling. Generalforsamlingen kan efter bestyrelsens beslutning afholdes delvis eller fuldstændigt digitalt. Delvis digital afholdt generalforsamling er et supplement til fysisk fremmøde på generalforsamlingen, hvor medlemmerne kan deltage digitalt, herunder stemme digitalt, uden fysisk at møde på generalforsamlingen. Ved fuldstændig

digitalt afholdt generalforsamling er der ikke adgang til fysisk fremmøde. Medlemmerne kan kun deltage og stemme på generalforsamlingen digitalt.

Det er ikke planen, at foreningens fremtidige generalforsamlinger skal afvikles fuldstændigt digitalt. Det vurderes at være bedst for samarbejdet, at medlemmer og bestyrelse har mulighed for at mødes fysisk på generalforsamlingen. Men det vil formentlig være hensigtsmæssigt, at der i reglen gives mulighed for, at medlemmer kan deltage digitalt på generalforsamlingen som alternativ til fysisk fremmøde, sådan at generalforsamlingen afvikles delvist digitalt.

Dette forudsætter imidlertid, at der gives it-kommunikationssystemer, med hvilke en generalforsamling sikkert og smidigt kan afvikles delvis digitalt på en måde, hvor de digitalt deltagende medlemmer har samme muligheder for at ytre sig og afgive stemmer som de fysisk deltagende medlemmer, og at medlemmerne råder over sådanne systemer.

På grund af COVID-19 afvikles den stiftende generalforsamling imidlertid fuldstændigt digitalt.

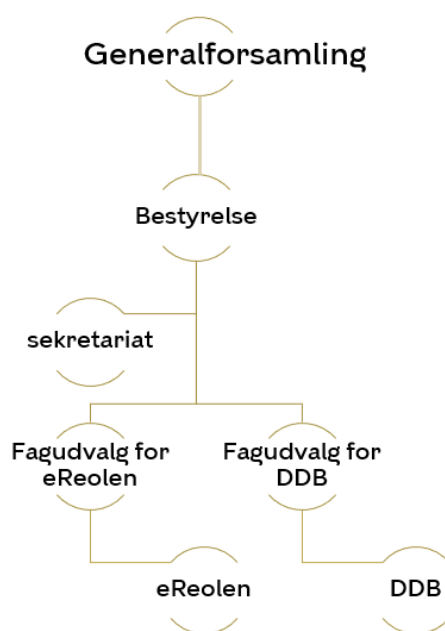
§ 5.2 og § 5.3 indeholder bestemmelser, der skal sikre, at medlemmerne informeres klart og grundigt om tilmelding til digital afholdelse af generalforsamling og om anvendelse af de digitale medier, der benyttes til generalforsamlingen, ligesom der skal drages omsorg for, at generalforsamlingen digitalt afvikles på betryggende måde med hensyn til medlemmernes deltagelse, mulighed for at ytre sig og stemme samt med hensyn til konstatering af, hvilke medlemmer der deltager, og resultatet af afstemningerne.

3.6 Bestyrelsen, fagudvalg og valg hertil (§ 6-9)

Vedtægtsudkastets § 6-9 om bestyrelsen, fagudvalg og valg hertil er bestemmelser uden juridiske bindinger, hvorved forstås, at de ikke skal være formuleret på en bestemt måde for at opfylde juridiske krav. Bestemmelserne regulerer, hvordan medlemmerne kan udøve indflydelse i foreningen ved valg til foreningens ledende organ bestyrelsen og de til de af generalforsamlingen nedsatte fagudvalg. Der er derfor tale om helt centrale bestemmelser for foreningssamarbejdet.

Foreningen er foreslået organiseret sådan, at generalforsamlingen som normalt i foreninger vælger foreningens ledende organ bestyrelsen. Det er endvidere hensigten, at foreningen på hovedområder udøver sin virksomhed ved anvendelse af fagudvalg. For at sikre medlemmerne indflydelse på den faglige digitale udvikling af brugerrettede services og tilbud til kommunernes borgere, jf. hertil formålsbestemmelserne i § 2.3 og § 2.4, er det i § 8.1 foreslået, at det er generalforsamlingen, der træffer beslutning om etablering af fagudvalg, deres virkeområde og antal medlemmer, ligesom medlemmer af de faglige udvalg vælges på generalforsamlingen. Bestyrelsen udpeger dog formanden for de enkelte fagudvalg blandt sine medlemmer, og fordeler de nærmere opgaver til fagudvalgene, jf. § 8.2.

Foreningens organisationsmodel er illustreret nedenfor.

Figur 1: Foreningsorganiseringen er her vist med fagudvalg for eksempelvis DDB og eReolen. Det er generalforsamlingen, der træffer beslutning om nedsættelse af fagudvalg.

Da det er forudsat i den model, som den af DDB's styregruppe nedsatte arbejdsgruppe har anbefalet, at foreningen skal modtage de i DDB ansatte medarbejdere ved virksomhedsoverdragelse senest 1. juli 2020, og da COVID-19-epidemien umuliggør afholdelse af en stiftende generalforsamling ved fysisk fremmøde, har det været nødvendigt at træffe nogle midlertidige foranstaltninger for foreningens dannelse, hvilket vedtægtsudkastet har måttet tage højde for.

Disse midlertidige foranstaltninger er følgende:

- På den stiftende generalforsamling den 4. maj 2020 vælges en midlertidig bestyrelse på 7 medlemmer, hvor de kandidater med flest stemmer opnår valg til bestyrelsen, jf. § 7.5.
- Den stiftende generalforsamling den 4. maj 2020 afholdes digitalt uden adgang til fysisk fremmøde.
- Der afholdes senest i sidste kvartal i 2020 en ekstraordinær generalforsamling med valg til en blivende bestyrelse på 9 medlemmer, hvor bestyrelsesmedlemmerne vælges efter reglerne i § 7.7 om tildeling af bestyrelsesposter efter medlemmernes (kommunernes) størrelseskategori. Der indføres endvidere på den ekstraordinære generalforsamling "rullende" valg til bestyrelsen, sådan at der for fremtiden på de ordinære generalforsamlinger, og første gang på den ordinære generalforsamling i 2022, vælges 5 bestyrelsesmedlemmer i ulige år og 4 bestyrelsesmedlemmer i lige år for en periode på 2 år, jf. § § 7.4. De på den ekstraordinære generalforsamling valgte bestyrelsesmedlemmers valgperiode regnes fra afholdelse af den ordinære generalforsamling i 2021, hvor der således ikke afholdes valg til bestyrelsen, jf. § 7.6.

Afholdelse af foreningens kommende generalforsamlinger er vist i skemaet nedenfor.

Afholdelse af kommende generalforsamlinger i foreningen

Tidspunkt	Type	Valg
4. maj 2020	Stiftende generalforsamling	Der vælges en midlertidig bestyrelse på 7 medlemmer. De kandidater med flest stemmer uanset størrelseskategori er valgt til bestyrelsen (§ 7.5). Der vælges ikke medlemmer til faglige udvalg.
Ultimo 2020	Ekstraordinær generalforsamling	Der vælges en blivende bestyrelse på 9 medlemmer i overensstemmelse med reglerne om tildeling af bestyrelsesposter efter medlemmenes (kommunernes) størrelseskategori, hvor 5 bestyrelsesmedlemmer vælges for to år, og 4 bestyrelsesmedlemmer vælges for et år (§ 7.7). Der forventes endvidere nedsat fagudvalg og afholdelse af valg af medlemmer til fagudvalgene.
Forår 2021	Ordinær generalforsamling	Der vælges ikke medlemmer til bestyrelsen. De på den ekstraordinære generalforsamlingen ultimo 2020 valgte bestyrelsesmedlemmers valgperiode regnes fra afholdelse af den ordinære generalforsamling i foråret 2021 (§ 7.6).
Forår 2022	Ordinær generalforsamling	4 bestyrelsesmedlemmer er på valg i det lige år 2022 i overensstemmelse med reglerne om tildeling af bestyrelsesposter efter medlemmernes (kommunernes) størrelseskategori (§ 7.4). De 4 bestyrelsesmedlemmer vælges for en periode på 2 år. De øvrige 5 bestyrelsesmedlemmer er først på valg ved den ordinære generalforsamling i 2023, hvor de efter de samme regler ligeledes vælges for en periode på 2 år.

3.6.1 Bestyrelsen og de faglige udvalg

Foreningens generalforsamling vælger bestyrelsen, der varetager foreningens overordnede ledelse, jf. § 6.3. Det er ligeledes generalforsamlingen, der nedsætter de permanente fagudvalg, fastsætter deres virksområde og antal medlemmer af fagudvalgene, jf. § 8.1. Fagudvalgenes medlemmer, bortset fra formanden, vælges også af generalforsamlingen. Det er bestyrelsen, der fastsætter de mere operationelle regler for fagudvalgene og fordeler de nærmere opgaver imellem dem. Det er ligeledes bestyrelsen, der blandt sine medlemmer udpeger formanden for de enkelte fagudvalg. Herved er der sikret en tæt forbindelse mellem bestyrelsen, der fastlægger de overordnede strategiske linjer, og de mere praksisnære fagudvalg, ligesom det juridiske og økonomiske ansvar for foreningen fastholdes hos bestyrelsen. Fagudvalgene har således ingen selvstændig beslutningskompetence, men oplyser beslutningsgrundlaget og afgiver indstillinger til bestyrelsen.

3.6.2 Valg til bestyrelsen

Vedtægternes § 7 fastsætter reglerne for valg af medlemmer til foreningens bestyrelse. Der er ikke anvendt en model, hvor eksterne aktører udpeger medlemmer til foreningens bestyrelse. Foreningens medlemmer vælger selv alle bestyrelsens medlemmer.

Der er i vedtægternes § 7.3 og § 7.4 udformet særlige regler om valg til bestyrelsen med det sigte, at bestyrelsen sammensættes bredt og i videst muligt omfang repræsenterer alle små, mellemstore og store medlemmer (kommuner). For at sikre en balance mellem fornyelse og kontinuitet i foreningens bestyrelse er der endvidere foreslået "rullende" valg til bestyrelsen, sådan at 5 bestyrelsesmedlemmer i ulige år og 4 bestyrelsesmedlemmer i lige år vælges for en 2-årig periode.

Umiddelbart forud for valg til bestyrelsen vil foreningens medlemmer blive inddelt i 3 størrelseskategorier ("store", "mellemstore" og "små" kommuner) efter indbyggertal i overensstemmelse med det til vedtægtsudkastet knyttede Bilag 1, jf. § 7.3. Valgreglerne i § 7.4 tilstræber at sikre, at der i bestyrelsen på 9 medlemmer altid sidder 2 repræsentanter fra henholdsvis de store, mellemstore og små kommuner samt 3 medlemmer, der er valgt uden hensyn til kommunestørrelse. Herved balanceres hensynet til på den ene side at have en bred repræsentation af medlemmerne i bestyrelsen, og på den anden side hensynet til fleksibilitet i en ordning, hvor egnede kandidater kan indvælges i bestyrelsen, uanset hvilken størrelse kommune kandidaten er ansat i.

Valget til bestyrelsen foregår på følgende måde:

Hvert år på den ordinære generalforsamling vælges én kandidat fra en stor kommune, én kandidat fra en mellemstor kommune og én kandidat fra en lille kommune, hvis og kun hvis der er opstillet kandidater i den pågældende størrelseskategori. Er der ikke en kandidat fra den pågældende størrelseskategori, gives bestyrelsesposten fri til de øvrige kandidater. Når kandidaterne opstilles, og valghandlingen foretages, skelnes der ikke mellem kandidater fra de forskellige størrelseskategorier. Generalforsamlingen præsenteres for en samlet liste med kandidater, og alle foreningens medlemmer kan stemme på alle kandidaterne. Først ved tildelingen af bestyrelsesposterne efter stemmeoptællingen udfindes den kandidat med flest stemmer i hver størrelseskategori, i alt 3 kandidater, som er valgt til bestyrelsen. Der vil herefter være én eller to bestyrelsesposter tilbage eller flere, hvis der i en eller to størrelseskategorier ikke er opstillet kandidater. Den eller disse bestyrelsesposter tildeles kandidater, der har fået flest stemmer. Den kandidat med flest stemmer, der ikke opnåede valg til bestyrelsen, vælges som 1. suppleant, og den kandidat med næstflest stemmer, der ikke opnåede valg til bestyrelsen, vælges som 2. suppleant.

Det er kun personer, der er ansat hos et medlem (i en kommune) som leder af et eller flere folkebiblioteker eller af folkebiblioteksfilialer, der kan vælges til foreningens bestyrelse. Personer, der hos de grønlandske og færøske medlemmer samt hos Centralbiblioteket Sydslesvig bestrider en tilsvarende stilling, kan ligeledes vælges til foreningens bestyrelse. En person kan vælges til bestyrelsen, selvom personen ikke deltager på generalforsamlingen.

Valg af midlertidig bestyrelse på den stiftende generalforsamling den 4. maj 2020

Som tidligere nævnt vælges der på den stiftende generalforsamling den 4. maj 2020 en midlertidig bestyrelse på 7 medlemmer, hvor de opstillede kandidater med flest stemmer vælges til bestyrelsen uanset størrelseskategori, jf. § 7.5.

Ifølge § 7.6 indkalder den midlertidige bestyrelse senest i sidste kvartal af 2020 til en ekstraordinær generalforsamling med valg til en blivende bestyrelse.

Valg af bestyrelse på den ekstraordinære generalforsamling ultimo 2020

Ifølge § 7.7 vælges 9 medlemmer til bestyrelsen på den ekstraordinære generalforsamling ultimo 2020 efter regler, der i det væsentlige svarer de almindelige regler for valg til bestyrelsen i § 7.4. Der er dog den forskel, at de "rullende" valg til bestyrelsen igangsættes på den ekstraordinære generalforsamling, hvorfor 4 bestyrelsesmedlemmer kun vælges for 1 år. De på den ekstraordinære generalforsamling valgte bestyrelsesmedlemmers valgperiode regnes fra afholdelsen af den ordinære generalforsamling i 2021, hvor der således ikke skal foretages valg til bestyrelsen, jf. § 7.6.

3.6.3 Valg til faglige udvalg

I § 9 er fastsat regler for valg til de faglige udvalg, der er udfærdiget mere enkelt end for valg til bestyrelsen. Opstillingsberettigede til de faglige udvalg er ikke kun biblioteksledere, men også faglige ledere i bred forstand, jf. § 9.1. Der vælges det antal medlemmer til et fagligt udvalg, som generalforsamlingen har fastsat, dog at et fagligt udvalgs formand udpeges af bestyrelsen blandt bestyrelsens medlemmer, jf. § 8.2. Medlemmer af de faglige udvalg vælges for 1 år, hvorfor alle medlemmer er på valg hvert år.

Ved valg til de faglige udvalg kan hvert foreningsmedlem stemme på alle kandidater, og der kan afgives så mange stemmer, som der er poster i det enkelte fagudvalg, jf. § 9.3. Kandidaterne med de fleste stemmer er valgt til fagudvalget, jf. § 9.4. Der vælges ikke suppleanter til de faglige udvalg, hvorfor medlemmer der fratræder deres post i fagudvalg ikke bliver erstattet.

Når der er fastsat en valgperiode for medlemmer af de faglige udvalg på kun 1 år, og reglerne om valg til fagudvalgene ikke er udfærdiget ud fra hensynet til bredde i repræsentation af foreningens medlemmer som med hensyn til valg til bestyrelsen, skyldes det, at det er fundet mest hensigtsmæssigt, at foreningen anvender enkle regler for fagudvalgene, indtil der er indvundet erfaring med arbejdet i fagudvalgene og interessen for at deltage heri.

3.7 Sekretariatet (§ 10)

I § 10 er der fastsat bestemmelser om, at foreningens løbende arbejde varetages af et sekretariat, der ledes af en sekretariatschef. Dette svarer til den nuværende ordning i DDB.

Det nuværende DDB-sekretariats medarbejdere vil blive virksomhedsoverdraget umiddelbart efter foreningens dannelse på den stiftende generalforsamling. DDB-sekretariatet er imidlertid p.t. uden

sekretariatschef, hvorfor en af de første opgaver for foreningens bestyrelse bliver at ansætte en sekretariatschef.

3.8 Tegning og hæftelse (§ 11)

§ 11 indeholder for det første i § 11.1 regler om tegningsret. Det fastslås, hvem der kan berettige og forpligte foreningen, fx ved aftaler. Det er herved forudsat, at foreningens vedtægter offentliggøres på foreningens hjemmeside, sådan at tredjeparter, fx leverandører, kan gøre sig bekendt med, hvem der gyldigt kan forpligte foreningen. Der er tre sammensætninger af personer i foreningen, der kan tegne foreningen: 1) bestyrelsesformanden og sekretariatschefen, 2) bestyrelsesformanden og to øvrige bestyrelsesmedlemmer og 3) fire bestyrelsesmedlemmer. At der gives flere personsammensætninger, hvorpå foreningen kan forpligtes, skyldes, at det herved sikres, at foreningen i langt de fleste tilfælde gyldigt kan indgå aftale med tredjepart, hvis en eller flere af de for foreningen sædvanligvis anvendte tegningsberettigede personer har forfald.

I § 11.2 og § 11.3 fastslås det endvidere, at foreningen som selvstændig juridisk person hæfter for de forpligtelser, som foreningen har påtaget sig. Medlemmerne hæfter ikke for foreningens forpligtelser, og foreningen hæfter omvendt ikke for medlemmernes forpligtelser.

3.9 Medlemmernes betaling (§ 12)

I § 12.1 bestemmes det, at udgifter til foreningens drift og levering af udvikling og drift af services, systemer, materialer mv. til medlemmerne, betales af medlemmerne i overensstemmelse med de mellem de enkelte medlemmer og foreningen indgåede tilslutningsaftaler. Der er grundlæggende tale om den samme betalingsmodel, som hidtil er anvendt i DDB-samarbejdet. Idet det er hensigten, at foreningen inden udgangen af 2020 også overtager eReolens aktiviteter, vil de nye tilslutningsaftaler formentlig også komme til at omfatte betaling for varetagelse af opgaver vedrørende udlånssamarbejdet eReolen. Det bemærkes, at det er hensigten, at de økonomiske forpligtelser for kommunerne vedrørende både DDB- og eReolen-samarbejdet fastholdes på samme niveau som hidtil.

I § 12.2 anføres det, at det skal tilstræbes, at medlemmernes betaling til foreningen så vidt muligt differentieres for at give alle medlemmer mulighed for at deltage i foreningen, og at betalingen kan fastsættes sådan, at medlemmerne kan vælge kun at deltage i og betale til dele af foreningens samarbejder, services og systemer. Der er herved lagt op til, at der i foreningen arbejdes med betalingsmodeller, hvor medlemmerne kan vælge mellem forskellige "pakker" eller "niveauer" i forhold medlemmernes behov og økonomi. Et eksempel herpå fra det hidtidige DDB-samarbejde er valg af DDB-hjemmesideløsningen, som folkebibliotekerne har kunnet vælge til mod ekstra betaling. Det er muligt, at sådanne differentierede betalingsmodeller også vil kunne anvendes for deltagelse i eReolen-udlåns-samarbejdet. Foreningen skal således bestræbe sig på, hvor det er muligt, at tage hensyn til medlemmernes forskellige behov og økonomi. Men de enkelte medlemmer skal selvfølgelig omvendt ligeledes bestræbe sig på også at deltage i foreningen i samarbejdets fælles interesse.

I § 12.4 er der hjemmel til, at generalforsamlingen kan beslutte, at der ud over betaling for tilslutningsaftalen skal betales kontingent for foreningen. Bestemmelsen er ikke udtryk for, at der aktuelt påtænkes indført kontingentbetaling ud over betaling ifølge tilslutningsaftalerne, men er indført for at foreningen, hvis den finder det hensigtsmæssigt, kan udskille visse udgifter til kontingentbetaling uden først at skulle gennemføre en vedtægtsændring.

Ifølge § 12.5 anses foreningen for momspligtig i henhold til momslovgivningen og vil blive momsregistreret. Der er blevet indhentet bistand fra et revisionsfirma, der nærmere har redegjort for momsforholdene for foreningen. Det er revisorernes opfattelse, at foreningen vil være momspligtig og derfor skal opkræve moms af leverancer til foreningens medlemmer. For medlemmerne (kommunerne) betyder det, at medlemmet (kommunen) vil kunne få moms refunderet via den kommunale momsudligningsordning på samme måde, som hvis der var tale om leverancer fra private leverandører. Det er vanskeligere på nuværende tidspunkt at afgøre, hvordan det forholder sig med den pålagte moms af leverancer til de grønlandske og færøske medlemmer samt Centralbiblioteket Sydslesvig. Foreningen og disse medlemmer må derfor sammen søge momsforholdene afklaret i forbindelse med indgåelse af tilslutningsaftale.

For at foreningen kan være sikker på momsforholdene, vil der i forbindelse med dannelse af foreningen blive indhentet bindende svar fra Skatterådet om foreningens momsretlige status.

3.10 Regnskab og revision (§ 13)

I § 13 er der fastsat for foreninger sædvanlige bestemmelser om regnskab og revision. Der aflægges af bestyrelsen årligt et af foreningens revisor revideret regnskab, som forelægges medlemmerne til godkendelse på den ordinære generalforsamling.

3.11 Udmeldelse og ophør af medlemskab (§ 14)

Koblingen mellem medlemskab af og tilslutningsaftale med foreningen er en grundlæggende betingelse for samarbejdet i foreningen. En kommune kan kun mod betaling få leveret it-infrastruktur, services mv. fra foreningen uden at anvende de udbudsretlige regler, hvis kommunen er medlem af foreningen. Aftaler mellem foreningen og medlemmerne (kommunerne) om levering af ydelser vil være omfattet af den såkaldte udvidede in house-regel i udbudslovens § 14, fordi medlemmerne udbudsretligt som ordregivere sammen kontrollerer foreningen.

Når en kommune indmelder sig i foreningen og senere giver samtykke til overdragelse af den bestående tilslutningsaftale vedrørende DDB-samarbejdet til foreningen, er betingelsen om medlemskab af og tilslutningsaftale med foreningen opfyldt, jf. § 14.3. Når der senere udfærdiges nye tilslutningsaftaler, kan kommunen tage endeligt stilling til, hvorvidt kommunen vil tilslutte sig foreningssamarbejdet om levering af digitale services og materialer mod betaling og fortsætte medlemskabet af foreningen.

Medlemskab af foreningen kan bringes til ophør, hvis et medlem ikke betaler for foreningens ydelser i henhold til den indgåede tilslutningsaftale, jf. § 14.2.

3.12 Vedtægtsændringer og opløsning (§ 15)

§ 15 indeholder de for foreninger sædvanlige bestemmelser om vedtægtsændringer og beslutning om foreningens opløsning.

Ifølge § 15.1 kræves der til ændring af vedtægterne vedtagelse på generalforsamlingen med et kvalificeret flertal på 2/3 af de blandt de fremmødte medlemmers afgivne stemmer.

Ifølge § 15.2 kan der på generalforsamlingen vedtages, at foreningen opløses med samme stemmemajoritet, hvis forslaget om opløsning af foreningen er meddelt samtlige medlemmer mindst 4 måneder inden generalforsamlingens afholdelse.

Det fremgår af § 15.3, at foreningens tilbageværende aktiver og formue efter foreningens opløsning ikke kan udloddes til medlemmerne eller staten, men skal anvendes på anden måde i overensstemmelse med

foreningens formål. Bestemmelsen er begrundet i, at det kan have betydning for foreningens skatteretlige status, hvis foreningens midler kan udloddes til eller tilgå medlemmerne (kommunerne) eller staten.

3.13 Tvister (§ 16)

Foreningens vedtægter regulerer retsforholdet imellem foreningen og medlemmerne, der er selvstændige juridiske personer, hvorfor der må være midler til at bindende at løse retlige tvister imellem dem. Nu ville det være ret usædvanligt, hvis det skulle komme dertil, at en kommunal forening og en kommune som medlem fører retssager imod hinanden. Men bestemmelserne i § 16 om midler til afgørelse af tvister markerer, at foreningen og de enkelte medlemmer er selvstændige juridiske personer, og at både foreningen og de enkelte medlemmer i foreningssamarbejdet er forpligtet til at overholde foreningens vedtægter.

I § 16.2 er som et middel til løsning af tvister anvendt mediation på samme måde som i tilslutningsaftalerne om DDB-samarbejdet.

I § 16.3 er domstolsafgørelse valgt som sidste middel til afgørelse af tvister. Det er blevet overvejet alternativt at vælge voldgiftsinstituttet. Det er imidlertid vurderingen, at sager ved domstolene efter domstolsreformen gennemføres hurtigere og ofte med færre udgifter end voldgiftssager. Dog vil COVID-19-epidemien formentlig i en periode medføre forsinkelser af sager for domstolene.